Factoren van invloed op het antibiotica voorschrijfgedrag van huisartsen bij volwassenen en bejaarden

Haio: MINNE Barbara , KUL
Promotor: DE SUTTER An , U.G.
Praktijkopleider: REUBENS Sofie , SENTE Marina

Context: Het voorschrijven van antibiotica is de belangrijkste oorzaak van antibioticaresistentie. Het grootste aantal antibiotica voorschriften voor systemisch gebruik wordt geschreven in de eerstelijnsgeneeskunde. Europa heeft een grote interlandelijke variatie van antibiotica consumptie. België staat op de vijfde plaats van de meest antibiotica consumerende landen. In de landen waar meer antibiotica wordt geconsumeerd zien we meer antibioticaresistentie. Een daling van het gebruik van antibiotica dringt zich dus op. Om het correct antibiotica voorschrijfgedrag verder te stimuleren en antibioticaresistentie te voorkomen is het belangrijk om de ideëën, visies en ervaringen van huisartsen met betrekking tot het voorschrijven van antibiotica te exploreren.

Onderzoeksvraag: In dit onderzoek werd nagegaan welke factoren huisartsen aanzetten tot het voorschrijven van antibiotica.

Methode: Het onderzoek bestond uit twee delen. Enerzijds werd via Pubmed gezocht naar relevante artikels over dit onderwerp. Anderzijds werd bij 17 huisartsen een semigestructureerd interview afgenomen. De uitspraken van de huisartsen werden geanalyseerd via thematische analyse. De bevindingen uit het literatuuronderzoek en de interviews werden met elkaar vergeleken.

Resultaten: De ziektebeelden waar het frequentst antibiotica werd voorgeschreven waren bronchitis, cystitis, erysipelas en tonsillitis. De voornaamste beïnvloedende factoren waren een hoge leeftijd of comorbiditeit bij de patiënt, de ervaren ziektelast en de resultaten van het bijkomend onderzoek. Patiënten die niet snel naar de huisarts kwamen of een gepland event hadden, kregen sneller antibiotica voorgeschreven. Wanneer geen continuïteit van zorg voorzien kon worden, gaven sommige huisartsen een uitgesteld voorschrift antibiotica mee. De keuze van de antibiotica werd bepaald door richtlijnen, advies van specialisten, gebruiksgemak of de grootte van de verpakking. Vijf huisartsen betrokken de patiënt mee in de keuze om al dan niet antibiotica op te starten bij bepaalde zelflimiterende ziektebeelden. Bijna alle huisartsen voelden soms druk van hun patiënten om antibiotica voor te schrijven.

Conclusie: Angst voor complicaties bij bejaarden of patiënten met comorbiditeit, langdurige of therapieresistente symptomen, het niet kunnen verzekeren van continuïteit van zorg en geplande belangrijke evenementen waren de belangrijkste triggers om antibiotica voor te schrijven.